

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

«الْعَالِمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَابِسُ»

الكافي، جلد ۱، صفحه ۲۶

امام خامنه‌ای مدظله العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظایفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

سازمان کنفرانس اسلامی

شناسنامه مطلب	
b-273-1	کد مطلب
بصیرتی/مباحث آموزشی/گام اول: اطلاعات سیاسی/مقدماتی	رده
سازمان کنفرانس اسلامی/سازمان همکاری اسلامی	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی **نُمو**

nomov.ir

آشنایی با سازمان همکاری اسلامی

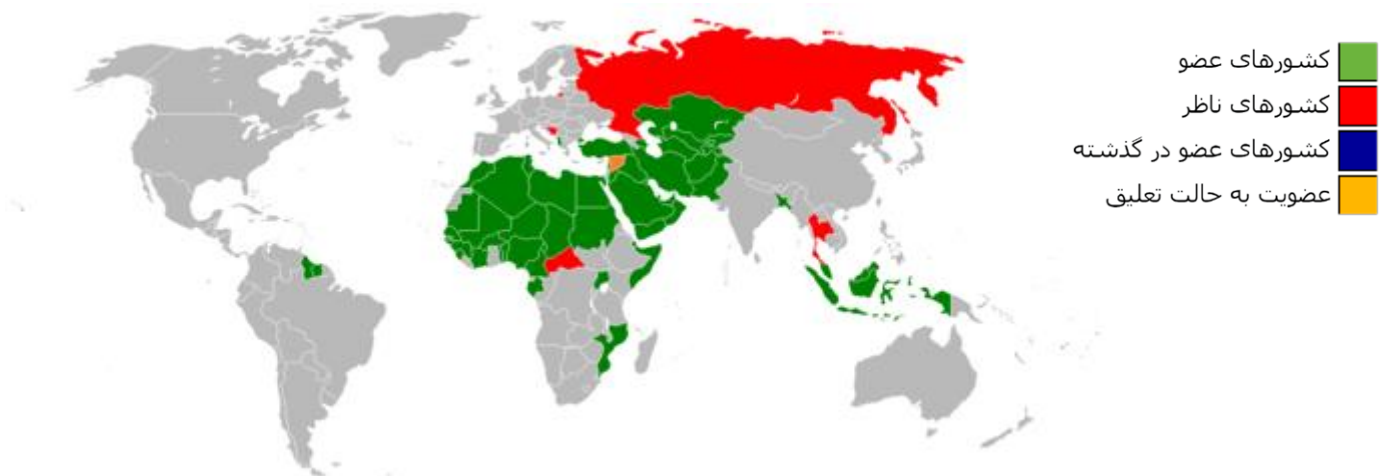
۵۷ عضو سازمان کنفرانس اسلامی (OIC) در ۴ قاره جهان پراکنده‌اند. جز آلبانی که کشوری اروپایی است و ترکیه که خود را کشوری اروپایی به حساب می‌آورد و سورینام که عضو آمریکایی سازمان است، دیگر اعضای سازمان از قاره آسیا یا آفریقا هستند. همچنین، اعضاء براساس نوعی تقسیم بندی رسمی، به سه گروه عرب، آفریقایی و آسیایی تعلق دارند. گروه

عرب و به ویژه کشورهای عرب عضو شورای همکاری خلیج فارس، کانون اصلی قدرت در سازمان به شمار می‌آیند. سازمان کنفرانس اسلامی از زمان نخستین اجلاس سران در سال ۱۹۶۹ (رباط - مغرب) تاکنون ۱۰ اجلاس در سطح سران و ۳۴ اجلاس عادی در سطح وزیران خارجه برگزار کرده است. اجلاس وزیران خارجه، هر سال و اجلاس سران، هر سه سال یک بار، برگزار می‌شود. میزبانی هر کشور باید از سوی اجلاس رسمی مورد تأیید قرار گیرد.

کشور میزبان برای یک دوره زمانی که تا برگزاری اجلاس بعدی به طول خواهد انجامید، ریاست سازمان را برعهده خواهد داشت. در اجلاس وزیران خارجه و سران، موارد موجود در دستور کار سازمان که شامل امور سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اداری و مالی است، مورد بررسی قرار می‌گیرد و تصمیمات سازمان درباره آنها طی قطعنامه‌هایی منتشر می‌گردد. تعداد کل قطعنامه‌های اجلاس‌های عادی، بیش از ۱۰۰ مورد است.

همچنین در پایان اجلاس سران یا وزیران خارجه، بیانیه‌ای مشتمل بر نکات اصلی طرح شده در اجلاس و خلاصه تصمیمات انتشار می‌یابد. اجلاس سران عالیترین مرجع تصمیم‌گیری در سازمان است اما اجلاس وزیران خارجه، عملاً مرکز عمده تصمیم‌گیری به شمار می‌آید.

اسامی ۵۷ کشور عضو به تفکیک قاره:

آسیا: آذربایجان، ازبکستان، افغانستان، اندونزی، بنگلادش، پاکستان، تاجیکستان، ترکمنستان، قرقیزستان، قزاقستان، مالدیو، مالزی

خاورمیانه: اردن، امارات، ایران، بحرین، سوریه، عراق، عربستان سعودی، عمان، فلسطین، قطر، کویت، لبنان، مصر، یمن

آفریقا: الجزایر، اوگاندا، برونئی، بنین، بورکینافاسو، توگو، تونس، جیبوتی، چاد، ساحل عاج، سنگال، سودان، سومالی، سیرالئون، کامرون، کومور، گابون، گامبیا، گینه، گینه بیسائو، لیبی، مالی، مراکش، موریتانی، موزامبیک، نیجر، نیجریه

اروپا: آلبانی، ترکیه

آمریکای لاتین: سورینام، گویان

اعضاء ناظر: روسیه، بوسنی و هرزگوین، آفریقای مرکزی، تایلند، قبرس

اهداف سازمان

اهداف سازمان کنفرانس اسلامی هفت مورد است که به ترتیب زیر در منشور آن مشخص شده است:

۱ - ارتقاء همبستگی اسلامی میان کشورهای عضو.

۲ - حمایت از همکاری میان کشورهای عضو در زمینه های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، علمی و دیگر موارد اساسی و مشورت میان کشورهای عضو در سازمان های بین المللی.

۳ - تلاش در جهت محو تبعیض نژادی و خاتمه بخشیدن به استعمار در تمام اشکال آن.

۴ - اتخاذ تدابیر لازم برای پشتیبانی از صلح و امنیت بین‌المللی مبتنی بر عدالت.

۵ - هماهنگ کردن تلاش‌ها به منظور حفاظت از اماکن مقدس و آزادسازی آنها و پشتیبانی از مبارزه ملت فلسطین و کمک به این ملت در جهت بازپس گرفتن حقوق [خود] و آزاد نمودن سرزمینش.

۶ - پشتیبانی از مبارزه تمام ملل اسلامی در راه حفاظت از کرامت، استقلال و حقوق ملی‌شان.

۷ - ایجاد جوی به منظور ارتقاء همکاری و تفاهم میان کشورهای اسلامی و دیگر کشورها.

آئین نامه ای نیز در مورد شیوه جریان امور و تصمیم‌گیری در جلسات رسمی سازمان تهیه شده است که تصمیم‌گیری در سازمان بر پایه آن صورت می‌گیرد. همچنین تصمیم‌گیری در سازمان، براساس رأی‌گیری اکثریت است اما در عمل، تصمیمات سازمان طی جلسات رسمی، با اجماع اتخاذ می‌شود.

ریشه‌های فکری سازمان کنفرانس اسلامی

گستره عضویت سازمان کنفرانس اسلامی عموماً شامل کشورهای است که از یک رشته وجوه مشترک یا نزدیک‌های تاریخی، جغرافیایی، فرهنگی و... برخوردارند. محور رسمی تجمع آنها، نقطه اشتراکی است که در اعتقادات دینی دارند. تاریخ اسلامی نیز منع الهام‌اندیشمندان مسلمان و مایه حرکت در میان نیروهای سیاسی جوامع اسلامی است. درواقع، بر مبنای مقایسه‌ای ساده میان اوضاع وخیم مسلمانان در عصر حاضر و اقتدار و عظمت آنان در طول نزدیک به ۱۳ قرن، نظری واحد در جوامع اسلامی پدید آمده است که علت ضعف کنونی کشورهای اسلامی را در تفرقه و پراکندگی آنها می‌داند و راه اساسی‌رهایی از نابسامانی‌های فعلی را در تمسک به «اتحاد اسلامی» و رشد فرایند «همبستگی اسلامی» می‌بیند. اعتقاد به «اتحاد» که از زمان ظهور اسلام در جزیره‌العرب به عنوان یک اندیشه بر جوامع اسلامی حاکم بود، از ارزش‌های سیاسی ریشه می‌گیرد که پایه‌ای دینی دارد. در واقع، قرآن کریم، یگانه راهنمای جاودانه مسلمانان، شامل اشارات و تصریحاتی است که ارزش‌های سیاسی خاص را در این زمینه منعکس می‌سازد.

تاریخچه تشکیل سازمان کنفرانس اسلامی

با شروع جنگ جهانی دوم، دوره پی‌گیری افکار پان‌اسلامیست که در آنها احیای خلاقیت اسلامی نیز مورد توجه بود، به پایان رسید و جهان اسلام، وارد دوره جدیدی از حیات سیاسی خود شد. واقعیات این دوره، اثرات عمیقی بر افکار سیاسی مسلمانان برجای گذاشت. اهم این واقعیت‌ها عبارت بودند از:

- شکست مسلمانان در جنگ ۱۹۴۸ در فلسطین و تأسیس دولت صهیونیستی؛

- تأسیس کشور اسلامی پاکستان در بخش‌های مسلمان نشین هند؛

- آغاز عصر استعمارزدایی و استقلال تدریجی کشورهای اسلامی در منطقه؛

- ظهور ناسیونالیسم به عنوان یک نیروی مهم سیاسی؛

بر این اساس، نیروهای اسلام‌گرا در جهان اسلام خواهان تشکیل جبهه‌ای متحد از کشورهای اسلامی، در نظام موجود بین‌المللی بودند. حضور این نیرو، با تشکیل سازمان کنفرانس اسلامی، به نتیجه مشخص و ملموسی انجامید اما تلاش‌های معاصر جهت تحقق این هدف، به دهه ۱۹۵۰ بازمی‌گردد. تشکیل «کنفرانس عمومی اسلامی» که با کوشش مصر، عربستان و پاکستان در ۱۹۵۲ صورت پذیرفت، یکی از اولین اقدامات کشورهای اسلامی در این رابطه بود.

شکست ۱۹۶۷ میلادی اعراب از اسرائیل و نیز هم‌زمان با آن، آتش‌سوزی در مسجدالاقصی (در ۲۱ اوت ۱۹۶۹)، زمینه را برای عملی‌ساختن طرح‌برپایی کنفرانس سران اسلامی فراهم ساخت و موجی از خشم و بدبینی نسبت به یهودیان در جهان اسلام پدید آورد.

با برپایی این کنفرانس در رباط (مغرب) بود که این حرکت صورت عملی به خود گرفت. در پایان این کنفرانس، اعلامیه‌ای منتشر شد که در آن آمده بود که «دولت‌ها و ملت‌های آنها مصمم‌اند هرگونه راه‌حلی درمورد مسئله فلسطین را که متضمن بازگشت قدس به وضع پیش از ژوئن ۱۹۶۷ نباشد، رد کنند» و نیز اجلاس‌های بعدی را تنظیم کردند که در اجلاس سوم وزیران خارجه که (مارس ۱۹۷۲) در جده برگزار شد، منشور سازمان مورد تصویب قرار گرفت و به این ترتیب سازمان کنفرانس اسلامی، رسماً موجودیت یافت.